

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

кваліфікація: доктор філософії з освітніх, педагогічних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «30» травень 2024
протокол № 17/3

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2024
Ректор Г.Т.Богданов
(наказ №22 від «31» травня 2024)

Запоріжжя, 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від «23» травня 2024
(протокол №6)

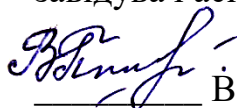
Голова

Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

завідувач аспірантури

Валентина ПІНЧУК

«3» травня 2024

Рекомендовано

вченою радою гуманітарно-економічного факультету,
від «30» квітня 2024
(протокол № 8)

Голова

Тамара МАКАРЕНКО

Ініційовано

Кафедою менеджменту та адміністрування
від «09» квітня 2024
(протокол № 10)

завідувач кафедри

Гарант: Надія ВСНЦЕВА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Венцева Надія Олександрівна – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри менеджменту та адміністрування Бердянського державного педагогічного університету – **гарант програми**;
2. Гуренко Ольга Іванівна – докторка педагогічних наук, професорка, перша проректорка Бердянського державного педагогічного університету;
3. Барбашова Ірина Анатоліївна – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету;
4. Старокошко Ольга Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри менеджменту та адміністрування Бердянського державного педагогічного університету;
5. Балабан Олег Костянтинович – аспірант Бердянського державного педагогічного університету.

**Профіль освітньо-наукової програми
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки**

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Гуманітарно-економічний факультет, менеджменту та адміністрування
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Ступінь вищої освіти – Доктор філософії Освітня кваліфікація – Доктор філософії з освітніх, педагогічних наук
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС (4 роки)
<i>Наявність акредитації</i>	-
<i>Цикл/рівень</i>	8 рівень – НРК України; 8 рівень – EQF LLL; третій цикл – FQ ENEA
<i>Передумови</i>	Наявність освітнього ступеня «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
<i>Мова(и) викладання</i>	українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 31.08.2025
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://bdpu.org/opp/
2. Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії з освітніх, педагогічних наук до науково-дослідницької, науково-педагогічної та інноваційної діяльності, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти та педагогіки на основі глибокого переосмислення наявних й створення нових цілісних знань або практик інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	Галузь 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки Освітньо-наукова програма ґрунтується на методологічних засадах освітньої галузі та результатах сучасних наукових досліджень у сфері інноваційного розвитку теорії і практики освіти. Спрямована на розвиток теоретико-методологічної та методико-прикладної бази освіти та орієнтує на новітні тенденції розвитку освіти, що поглиблює фаховий науковий світогляд і забезпечує підґрунтя для проведення науковопедагогічних досліджень та подальшої науково-педагогічної діяльності. <i>Об'єкт вивчення:</i> сучасні аспекти розвитку системи освіти та шляхи її вдосконалення; теоретико-методологічні засади наукового дослідження в закладах освіти. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців вищої кваліфікації, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти на основі глибокого переосмислення наявних й створення нових цілісних знань та/або освітніх практик.

	<p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теорії, концепції, методологічні підходи та особливості їх використання для продукування інноваційних ідей та проведення комплексних наукових досліджень у галузі освіти та педагогіки.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні методи наукового дослідження у галузі освіти; методи організації, здійснення, стимулювання, мотивації, контролю та корекції науково-дослідницької, науково-організаційної, організаційно-педагогічної діяльності; методи активного/інтерактивного та проблемно-орієнтованого навчання; інноваційні технології навчання, виховання та розвитку у галузі освіти.</p>
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-наукова
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Підготовка докторів філософії у галузі освіти та педагогіки до науково-дослідницької, науково-педагогічної та інноваційної діяльності
<i>Особливості програми</i>	<p>Освітньо-наукова програма спрямована на розвиток дослідницького потенціалу, сукупності загальних та фахових компетентностей здобувача, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у дослідницько-інноваційній діяльності, відповідає основним векторам розвитку теорії і практики педагогічної діяльності в освітньому просторі, формує сучасну теоретико-методологічну базу для проведення наукових досліджень у сфері педагогічної науки та розв'язання актуальних загальнопедагогічних проблем освітньої діяльності.</p> <p>Освітньо-наукова програма спрямована на створення студентоцентрованого середовища на засадах системного, компетентнісного, інтегративного, аксіологічного та акмеологічного підходах, що зумовлює формування готовності здобувачів третього рівня вищої освіти до науково-дослідницької та інноваційної діяльності.</p> <p>Освітньо-наукова програма передбачає опанування освітньої та наукової складових. Освітня складова реалізується протягом чотирьох семестрів, тривалістю 60 кредитів, що забезпечують загальну та фахову підготовку (в тому числі 6 кредитів ECTS для проходження асистентської практики з можливістю реалізації результатів наукового дослідження). Для вибіркового навчальних дисциплін відводиться 15 кредитів ECTS, які зорієнтовані на поглиблення теоретичних, методичних та методологічних основ в галузі освіти та педагогіки з урахуванням особистої траєкторії розвитку та потреб здобувачів. Наукова складова реалізується протягом всього періоду навчання здобувачів третього рівня вищої освіти та спрямована на виконання науково-педагогічного дослідження та її публічний захист.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Посади згідно класифікатора професій України ДК 003:2010 Посади наукових, науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інших установах та організаціях, що здійснюють дослідження у галузі освіти.

	Наукова, освітня, аналітична, експертна, консультативна, управлінська, культурно-просвітницька діяльність у сфері освіти
<i>Подальше навчання</i>	Мають право продовжувати навчання для здобуття наукового ступеня доктора наук та набувати додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	<p>Викладання та навчання здійснюється на принципах академічної свободи та академічної доброчесності.</p> <p>Студентоцентроване, активне/інтерактивне, проблемно-орієнтоване навчання на засадах системного, компетентісного, інтегративного, аксіологічного та акмеологічного підходах.</p> <p><i>Форми: теоретичне навчання:</i> лекція (консультація, проблемна); <i>практично орієнтоване навчання:</i> практичні заняття з розв'язання комплексних проблем в групі, наукові семінари, асистентська практика; <i>самостійне навчання:</i> самостійна та індивідуальна науково-дослідницька робота за темою дослідження (пошук відповідних матеріалів в бібліотеках і онлайн, складання резюме прочитаних матеріалів, проведення досліджень, написання статей, тезисів, звітів та інше).</p> <p><i>Методи: активного/інтерактивного навчання:</i> тренінги (відпрацювання науково-дослідницьких, науково-організаційних, організаційно-педагогічних умінь та навичок), спільне навчання у команді (критика власної роботи, конструктивна критика роботи інших та продуктивне використання критичних зауважень з боку інших); <i>проблемно-орієнтоване навчання:</i> проблемно-інформаційний, частково-пошуковий, дослідницький (навчання постановці проблеми предметної галузі та її рішення).</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> програмне забезпечення, спеціалізовані лабораторне і технологічне обладнання; сучасні інформаційно-цифрові технології.</p>
<i>Оцінювання</i>	<p><i>Діагностика й поточний контроль із зворотнім зв'язком:</i> тестування знань або вмінь; усні презентації; аналіз текстів або даних; письмові есе або звіти про виконання науково-дослідницької роботи; критичний розбір наукових статей з протилежною точкою зору та інше.</p> <p>Оцінювання науково-дослідницької діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у науково-практичних конференціях і семінарах, підготовку окремих розділів (підрозділів) дисертації та інше.</p> <p><i>Критерії та показники поточного оцінювання:</i> особистісний, змістово-процесуальний, оцінно-регулятивний.</p> <p><i>Підсумкове оцінювання:</i> заліки (за результатами поточного контролю) та екзамени (усне опитування, демонстрація сукупності вмінь, поетапний аналіз текстів дисертаційної роботи, есе), виконання індивідуального проекту, звіти асистентської практики.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX)</p> <p><i>Підсумкова атестація:</i> захист дисертації.</p>
6 . Програмні компетентності	

<p><i>Інтегральна компетентність (ІК)</i></p>	<p>Здатність до розв'язання складних завдань педагогічної теорії і практики та дослідницької діяльності в освітній галузі як у процесі навчання так і в процесі подальшої професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики в умовах невизначеності.</p>
<p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p>	<p>ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів сталого розвитку, професійної етики та академічної доброчесності (<i>світоглядна компетентність</i>);</p> <p>ЗК 2. Здатність розробляти освітньо-наукові проекти та управляти ними, складати пропозиції щодо їхнього фінансування та забезпечення прав інтелектуальної власності дослідницької діяльності (<i>методологічна компетентність</i>);</p> <p>ЗК 3. Здатність планувати, організовувати та проводити наукові дослідження на відповідному рівні (<i>дослідницька компетентність</i>);</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати сучасні інформаційні, комунікаційні та цифрові технології в освітній та дослідницько-інноваційній діяльності (<i>інформаційна компетентність</i>);</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті (<i>іншомовна компетентність</i>);</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності, науковою спільнотою) під час наукових дискусій та з метою оприлюднення результатів наукових досліджень державною, англійською та/або іншою іноземною мовою, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності (<i>культурологічна компетентність</i>).</p>
<p><i>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</i></p>	<p>ФК 1. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі освіти та педагогіки; виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері освіти та педагогіки на основі розуміння їх сутності, чинників впливу, тенденцій розвитку, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти досліджень, цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності;</p> <p>ФК 3. Здатність здобувати знання з педагогіки, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань в освітній галузі (як вітчизняній так і зарубіжній), критичного аналізу основних концепцій, оволодіння сучасною науковою термінологією та набуття здатності до генерування нових наукових ідей;</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів та вияву креативності</p>
<p>7. Програмні результати навчання (ПР)</p>	

ПРН 1 Розв'язувати комплексні проблеми науки та/або інновацій у сфері освіти, створювати передові концептуальні та методологічні знання, реалізовувати інновації із дотриманням принципів сталого розвитку, професійної етики та академічної доброчесності.

ПРН 2 Розробляти, реалізовувати та оцінювати якість наукових та/або освітніх проєктів, знати і застосовувати законодавчу базу щодо захисту прав інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідної, винахідницької та проєктної діяльності у галузі освіти.

ПРН 3 Планувати, організовувати та проводити експериментальні й теоретичні наукові дослідження у сфері освіти та педагогіки, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, узагальнювати результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень у галузі освіти та презентувати результати дослідження.

ПРН 4 Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, технології роботи з відкритими даними, бази даних та інформаційні системи.

ПРН 5 Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми освіти державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати власних досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.

ПРН 6 Аналізувати стан і прогнозувати розвиток освіти в Україні та поза її межами, пропонувати ефективні рішення щодо вирішення освітніх проблем, оцінювати результати впровадження інновацій та освітніх реформ.

ПРН 7 Розуміти загальні принципи та методи педагогічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері освіти та у викладацькій практиці з дотриманням норм професійної й академічної етики.

ПРН 8 Застосовувати сучасні методи й інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері освіти та педагогіки й у дотичних міждисциплінарних напрямках, для саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя.

ПРН 9 Розробляти й досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, їх наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, організовувати освітній процес у закладах вищої освіти

8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми

<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти-практики. Кваліфіковані науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньо-професійної програми, відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної/науково-педагогічної/практичної роботи. Науково-педагогічні працівники не менш ніж один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Навчальні корпуси, гуртожитки, методичні кабінети, спеціалізовані лабораторії, комп'ютерні класи, пункти харчування, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, мультимедійне обладнання, спортивний зал, спортивні майданчики. Усі приміщення відповідають будівельним та санітарним нормам. Використовуються сучасні інформаційні та комп'ютерні засоби.

<p><i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i></p>	<p>Офіційний сайт БДПУ: https://bdpu.org.ua/; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; необмежений доступ до мережі Інтернет; бібліотека, читальні зали, електронна бібліотека, репозитарій; Медіа-центр; пакет MS Office 365; віртуальне навчальне середовище Moodle; мережеві інструменти Zoom, Google Classroom, тощо; доступ до бази даних Scopus, Web of Science, Google Scholar; програма Unicheck; корпоративна пошта; навчально-методичне забезпечення освітніх компонент, що викладаються; графіки освітнього процесу</p>
<p>9. Академічна мобільність</p>	
<p><i>Національна кредитна мобільність</i></p>	<p>Національна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів в рамках українського освітнього законодавства</p>
<p><i>Міжнародна кредитна мобільність</i></p>	<p>Міжнародна академічна мобільність аспірантів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки відбувається відповідно до міжнародних угод, укладених між Бердянським державним педагогічним університетом та університетами-партнерами. З переліком університетів-партнерів можна ознайомитись за посиланням: http://bdpu.org/international-relations/vmz-mp/</p>
<p><i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i></p>	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться</p>

1. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

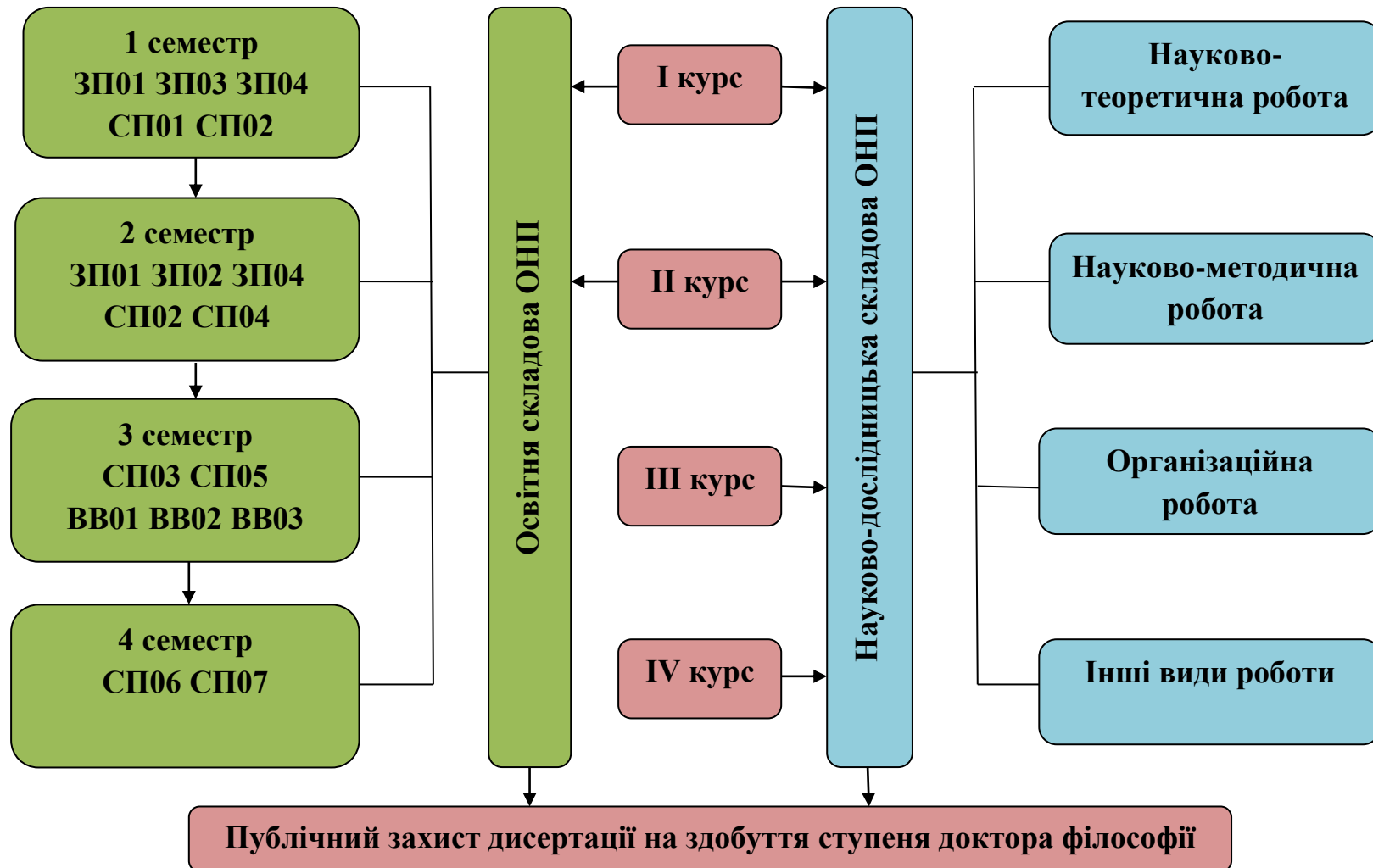
Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 60 кредитів ECTS, у тому числі асистентська практика – 6 кредитів ECTS.

Обсяг науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми становить 180 кредитів ECTS.

1.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

1. Компоненти освітньої складової освітньо-наукової програми			
Код н/д	Навчальні дисципліни, практики	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОП			
ЗП01	Філософія науки та освіти	4	Екзамен
ЗП02	Сучасні інформаційні технології в науці та освіті	3	Залік
ЗП03	Українська мова у науковому спілкуванні та академічному письмі	3	Залік
ЗП04	Іноземна мова у науковому спілкуванні та академічному письмі	6	Екзамен
СП01	Науково-організаційна діяльність та наукометрія	3	Залік
СП02	Методологія науково-педагогічних досліджень	6	Залік
СП03	Інклюзивні підходи в освіті	3	Залік
СП04	Педагогічні теорії та парадигми освітніх систем	5	Екзамен
СП05	Ретроспектива розвитку освіти в Україні та світі	3	Екзамен
СП06	Презентація та впровадження власного наукового дослідження	3	Проект
СП07	Асистентська практика	6	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент ОП		45	
2. Вибіркові компоненти ОП			
ВВ01	Дисципліна 1	5	Залік
ВВ02	Дисципліна 2	5	Залік
ВВ03	Дисципліна 3	5	Залік
Загальна обсяг вибіркового компонент ОП		15	
Загальний обсяг освітньої складової програми		60	
Компоненти науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми			
НД	Проведення наукових досліджень; підготовка та захист дисертаційної роботи	180	
Загальний обсяг науково-дослідницької складової освітньо-наукової програми		180	
Загальний обсяг освітньо-наукової програми		240	

1.2 Структурно-логічна схема ОНП

2. Форма атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки проводиться у формі захисту дисертаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії із присвоєнням кваліфікації: доктор філософії з професійної освіти

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	СП 01	СП 02	СП 03	СП 04	СП 05	СП 06	СП 07
ЗК 1	+							+	+		+
ЗК 2				+	+					+	
ЗК 3						+				+	
ЗК 4		+				+					+
ЗК 5				+	+						
ЗК 6			+	+							+
ФК 1	+		+				+				
ФК 2		+			+					+	
ФК 3								+	+		+
ФК 4							+				+

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	СП 01	СП 02	СП 03	СП 04	СП 05	СП 06	СП 07
ПРН 1	+					+		+			+
ПРН 2				+	+					+	+

ПРН 3	+	+	+		+	+					
ПРН 4		+			+						+
ПРН 5		+	+	+	+	+				+	
ПРН 6				+			+	+	+		+
ПРН 7	+					+			+		+
ПРН 8		+					+			+	+
ПРН 9							+	+	+		+

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти (ESG 2015) і включає:

- 1) політику забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестацію здобувачів вищої освіти;
- 5) викладацький склад, який відповідає кваліфікаційним вимогам;
- 6) навчальні ресурси та підтримку здобувачів вищої освіти;
- 7) інформаційний менеджмент;
- 8) публічну інформацію;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.